

EĞİTİM ve İNSANİ BİLİMLER DERĐİSİ
Teori ve Uygulama

Cilt: 11 / Sayı: 21 / Yaz 2020

JOURNAL of EDUCATION and HUMANITIES
Theory and Practice

Vol: 11 / No: 21 / Summer 2020

**Okul Öncesi Eğitim Programındaki Kazanımlar ile
İlkokul 1. Sınıf Kazanımları Ne Kadar Uyumlu?**

**How Compatible are the Learning Outcomes in the Pre-School
Education Program and in the First Grade Program in Primary School**

Makale Türü (Article Type): Araştırma (Research)

Mehmet ÖZENC

Okul Öncesi Eğitimi Programındaki Kazanımlar ile İlkokul 1. Sınıf Kazanımları Ne Kadar Uyumlu?¹

Mehmet ÖZENÇ²

Öz: Eğitim programları ülke genelinde birlikteliği sağlamakla birlikte öğretmenlere kılavuzluk da yapmaktadır. Programlar sayesinde öğretmenler öğrenci seviyesine uygun kazanımları öğrencilerine kazandırmaktadırlar. Programlar hazırlanırken eğitim kademelerine göre aralarında sarmallık bulunmasına ve birbirlerini destekler nitelikte olmasına dikkat edilmelidir. Bu çalışmanın amacı, okul öncesi eğitim programında yer alan kazanımlar ile ilkököl 1. sınıf programında yer alan kazanımların ne kadar uyumlu olduğunun tespit edilmesidir. Bu amaca ulaşmak için 2013 okul öncesi eğitimi programında yer alan kazanımlar ile 2018 ilkököl programının 1. sınıf kazanımları karşılaştırılmıştır. Araştırmada doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre okul öncesi eğitim programı; dil gelişimi alanındaki kazanımlar ilkököl Türkçe dersi, motor gelişimi alanındaki kazanımlar ilkököl beden eğitimi ve oyun dersi ve öz bakım becerileri alanındaki kazanımlar ilkököl hayat bilgisi dersi 1. sınıf kazanımları ile uyumludur. Ancak okul öncesi eğitim programı; bilişsel gelişim alanındaki kazanımlar ilkököl matematik dersi, sosyal ve duygusal gelişim alanındaki kazanımlar ilkököl hayat bilgisi dersi 1. sınıf kazanımlarını tam olarak uyumlu değildir. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Okul öncesi, eğitim programı, kazanımlar, 1. sınıf

Makale Hakkında:

Geliş Tarihi: 05.02.2020; *Revizyon Tarihi:* 04.04.2020; *Kabul Tarihi:* 10.04.2020

Kaynakça Gösterimi:

Özenç, M. (2020). Okul Öncesi Eğitimi Programındaki Kazanımlar İle İlkokul 1. Sınıf Kazanımları Ne Kadar Uyumlu? *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, 11(21), 97-110.

1) Bu makale: 16-20 Ekim 2019 tarihlerinde düzenlenen 18. Uluslararası Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu'nda özet olarak sunulan "Okul Öncesi Eğitimi Programı İlkokul 1. Sınıfa Hazırlık Sağlıyor mu?" isimli sözlü bildirinin genişletilmiş halidir.

2) Dr. Öğr. Üyesi, Gaziantep Üniversitesi, Nizip Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Gaziantep, mozenc38@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0001-6339-4092

Giriş

Eğitim programları üzerinde çalışan araştırmacılar eğitim programını çok çeşitli biçimde tanımlamışlardır. Varış (1997) eğitim programını; eğitim kurumunun öğrenenler için milli eğitimin amaçlarını gerçekleştirmesini sağlayan bütün faaliyetleri, etkinlikleri olarak tanımlamaktadır. Demirel (1999:5) ise eğitim programını, “öğrenene, okulda ve okul dışında planlanmış etkinlikler yoluyla sağlanan öğrenme yaşantıları düzeneği” olarak tanımlamaktadır. Aslında eğitim programları bu programı uygulayacak öğretmenlere yol göstermek amacıyla hazırlanmaktadır. Böylece öğretmenler belli bir program ve plan dâhilinde kazanımları gerçekleştirmeye çalışacaktır. Ülke çapında programların uygulanması ile de kazanım bazında birliktelik sağlanmaktadır. Program doğrultusunda hareket eden bir öğretmen de programda yer alan kazanımları planlamasına uygun olarak gerçekleştirmek mecburiyetindedir. Eğitim programları eğitim kademelerine göre hazırlanmaktadır. Okul öncesi eğitimi programı, ilkokul ve ortaokul programı gibi.

Okul Öncesi Eğitim Programı, okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden çocukların zengin öğrenme deneyimleri aracılığıyla sağlıklı büyümelerini, motor, sosyal-duygusal, dil ve bilişsel alanlarında gelişimlerinin en üst düzeye ulaştırılmasını, öz bakım becerilerinin kazandırılmasını ve ilköğretime hazır bulunmalarının sağlanmasını amaçlar (www.acevokuloncesi.org.tr).

Bugün Türkiye’de eğitim sistemimizde uygulanan MEB Okul Öncesi Eğitimi Programı, nitelikli öğretim faaliyetlerinin planlanması, hazırlanması ve uygulanmasında öğretmenlere büyük kolaylıklar sağlamaktadır. Okul öncesi eğitim programı ile bütün okul öncesi eğitim kurumlarında eş güdümlü eğitim öğretim faaliyetleri yürütülür. Böylece nitelikli bilişsel uyarıcılar sağlanarak, zengin dil etkileşimleri ile sosyal ve duygusal bir ortamda kazanılacak deneyimler planlı ve programlı bir platformda gerçekleşir (Köksal, Balaban Dağal ve Duman, 2016: 380).

2013 okul öncesi eğitimi programında okul öncesi eğitimin temel amaç ve görevleri aşağıdaki gibi yer almaktadır.

- Çocukların beden, zihin ve duygu gelişimini ve iyi alışkanlıklar kazanmasını sağlamak,
- Onları ilkokula hazırlamak,
- Şartları elverişsiz çevrelerden ve ailelerden gelen çocuklar için ortak bir yetiştirme ortamı yaratmak,
- Çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamaktır (MEB, 2013, s. 10).

2013 okul öncesi programı incelendiğinde 5 gelişim alanı ile ilgili kazanım ve göstergelerin programda yer aldığı görülmektedir. Bu gelişim alanları, kazanım ve gösterge sayıları aşağıda verilmiştir:

- Bilişsel gelişim: 21 kazanım 115 gösterge
- Dil gelişimi: 12 kazanım 72 gösterge
- Sosyal ve duygusal gelişim: 17 kazanım 53 gösterge
- Motor gelişim: 5 kazanım 70 gösterge
- Öz bakım becerileri: 8 kazanım 35 gösterge

Okul öncesi eğitimi programında kazanımlar gelişim alanlarına göre düzenlenmiştir. 2018 ilkökul 1. sınıf programında ise kazanımlar dersler yönelik olarak düzenlenmiştir. Türkçe dersi (1-8. sınıf) kazanımları, hayat bilgisi dersi (1-3. sınıf) kazanımları, matematik dersi (1-8. sınıf) kazanımları, beden eğitimi ve oyun dersi (1-8. sınıf) kazanımları.

Okul öncesi dönem, zorunlu eğitim döneminin temelini oluşturan ilgi, beceri ve yeterlikleri oluşturacak, destekleyecek ve geliştirecek şekilde esnek ve çocuk merkezli olarak planlanmalıdır (Senemoğlu, 1994). Okul öncesi eğitimi ilkökul eğitiminden önce gelmektedir. Aralarında keskin sınırlar varmış gibi görünse de birbirinden ayrı düşünmek olanaksızdır. Çünkü okul öncesi eğitiminin temel amaçlarından biri de çocukları ilkökula hazırlamaktır. Bu amacın sağlanması için de öncelikle nitelikli bir okul öncesi eğitimi programına ihtiyaç bulunmaktadır. Nitelikli bir okul öncesi eğitimi programı da sarmal program gereğince ilkökul programı ile uyumlu ve onu destekleyecek biçimde olmalıdır.

İlgili alanyazın tarandığında okul öncesi eğitimi programı ile ilgili çeşitli araştırmaların yapıldığı görülmektedir. Aysu ve Aral (2016) okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitim programında kurulması önerilen öğrenme merkezleri hakkındaki görüş ve uygulamalarını, Baki ve Hacısalihoğlu Karadeniz (2013) okul öncesi eğitim programının matematik uygulama sürecini, Koç ve Sak (2017) okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitim programında yer alan etkinliklere yönelik öz yeterlik inançlarını, Sapsağlam (2013) değerlendirme boyutuyla okul öncesi eğitim programlarını (1952-2013), Şahin (2016) okul öncesi eğitim programında analojinin yer alma durumunu incelemiştir. Dilek (2016) 2013 okul öncesi eğitim programı ile 2006 programını karşılaştırmış, Tükel (2017), Özsrkıntı, Akay ve Yılmaz Bolat (2014) ve Köksal, Balaban Dağal ve Duman (2016) 2013 okul öncesi eğitim programı ile ilgili öğretmen görüşlerini, Yazar ve Erkuş (2013) okul öncesi eğitim programındaki değerler eğitimine ilişkin okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerini tespit etmeye çalışmıştır. Bu araştırmalara da bakıldığında 2013 okul öncesi eğitimi programının ilkökul 1. sınıf programı ile ne kadar uyumlu olduğunun araştırılmadığı görülmektedir. 2013 yılında Türkiye genelinde uygulanmaya başlanan okul öncesi eğitimi programının, okul öncesi eğitimin temel amaçlarından biri olan “Okul öncesi eğitim dönemindeki çocukları ilkökula hazırlamak” ilkesini gerçekleştirmeye ne kadar uyumlu olduğunun belirlenmesi gerekmektedir. Yapılan bu çalışmanın amacı; okul öncesi eğitim programında yer alan kazanımlar ile ilkökul 1. sınıf programında yer alan kazanımların ne kadar uyumlu olduğunun tespit edilmesidir. Bu amaca ulaşmak için aşağıdaki sorulara cevaplar aranmıştır.

1. Okul öncesi eğitimi programı dil gelişimi alanındaki kazanımlar ile ilkokul Türkçe dersi 1. sınıf kazanımları ne kadar uyumludur?
2. Okul öncesi eğitimi programı bilişsel gelişim alanındaki kazanımlar ile ilkokul matematik dersi 1. sınıf kazanımları ne kadar uyumludur?
3. Okul öncesi eğitim programı sosyal ve duygusal gelişim alanındaki kazanımlar ile ilkokul hayat bilgisi dersi 1. sınıf kazanımları ne kadar uyumludur?
4. Okul öncesi eğitim programı motor gelişimi alanındaki kazanımlar ile ilkokul beden eğitimi ve oyun dersi 1. sınıf kazanımları ne kadar uyumludur?
5. Okul öncesi eğitim programı öz bakım becerileri alanındaki kazanımlar ile ilkokul hayat bilgisi dersi 1. sınıf kazanımlarını ne kadar uyumludur?

Yöntem

Araştırmanın ana amacı hâlihazırda uygulanmakta olan okul öncesi eğitim programının kazanımları ile ilkokul 1. sınıf kazanımlarının ne kadar uyumlu olduğunun tespit edilmesidir. Araştırmada doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Doküman analizi yöntemi, resmi ya da özel kayıtların toplanması, sistematik olarak incelenmesi ve değerlendirilmesinde yararlanılan bir metottur. Bu metoda ihtiyaç duyulmasının en belirgin iki nedeni bulunmaktadır. Bunlar, veri toplamada çokluğun sağlanması ve başka metotlar aracılığı ile araştırmanın olanak dışı olmasıdır (Ekiz, 2003: 70). Bu araştırmada da başka metotlar ile veri toplamak olanak dışı olduğundan dolayı doküman analizi yöntemi kullanılmış ve incelenen dokümanlar içerik çözümlemesine tabi tutularak karşılaştırılmıştır. İncelenen dokümanlar uygulanmakta olan 2013 okul öncesi eğitimi programı ile 2018 ilkokul programıdır.

Verilerin toplanması ve analizi

Milli Eğitim Bakanlığı'nın resmi internet sitesinde yer alan 2013 okul öncesi eğitimi programı ile 2018 ilkokul programı indirilerek incelenmiştir. Doküman analizi yapılırken okul öncesi eğitimi programındaki gelişim alanlarında yer alan kazanımlar ile ilkokul programında ders bazında verilen kazanımlar karşılaştırılarak birbiri ile ne kadar örtüştüğü tespit edilmiştir. Analiz sonucunda örtüşen kazanımlar tablo halinde sunulmuştur. Örtüşmeyen kazanım sayısı da ayrıca verilmiştir.

Bulgular

İlkokul 1. sınıf ve okul öncesi eğitimi programlarının kazanımlar bazında karşılaştırılması yapılarak elde edilen bulgular aşağıda tablolar halinde verilmiştir. Kazanımlar incelenirken kazanımların göstergeleri ve açıklamaları da göz önünde bulundurulmuştur. Okul öncesi eğitimi programı dil gelişimi alanı kazanımlarıyla örtüşen ilkokul Türkçe dersi 1. sınıf kazanımları Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Dil gelişimiyle ilgili Türkçe dersi kazanımlarının karşılaştırılması

Okul Öncesi Eğitimi Programı (Dil Gelişimi)	İlkokul Türkçe Dersi 1. Sınıf Kazanımları
Sesleri ayırt eder.	Doğal ve yapay ses kaynaklarından çıkan sesleri ayırt eder.
Sesini uygun kullanır.	Konuşma stratejilerini uygular.
Söz dizimi kurallarına göre cümle kurar.	Çerçevesi belirli bir konu hakkında konuşur.
Konuşurken dil bilgisi yapılarını kullanır.	Kelimeleri anlamlarına uygun kullanır.
Dili iletişim amacıyla kullanır.	Konuşma stratejilerini uygular.
Sözcük dağarcığını geliştirir.	Kelimeleri anlamlarına uygun kullanır.
Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını kavrar.	Sözlü yönergeleri uygular.
Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını kavrar.	Dinlediği/izlediği metni anlatır.
Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını kavrar.	Dinlediklerinin/izlediklerinin konusunu belirler.
Dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla ifade eder.	Dinlediklerine/izlediklerine yönelik sorulara cevap verir.
Ses bilgisi farkındalığı gösterir.	Harfi tanıır ve seslendirir.
Görsel materyalleri okur.	Görselden/görsellerden hareketle dinleyeceği/izleyeceği metin hakkında tahminde bulunur.
Okuma farkındalığı gösterir.	Okuma materyalindeki temel bölümleri tanıır.

Yapılan karşılaştırma sonucunda, okul öncesi eğitimi programı dil gelişimi alanında yer alan 12 kazanımdan sadece birinin ilkökul Türkçe dersi 1. sınıf kazanımlarında karşılığının tam olarak bulunmadığı tespit edilmiştir. Dil gelişimi alanındaki bu kazanım “yazı farkındalığı gösterir” dir. 1. sınıf yazma kazanımlarında doğrudan yazıya geçiş vardır. Fark ettirme yoktur. Bundan dolayı da dil gelişimi alanındaki bu kazanımın Türkçe dersi 1. sınıf kazanımlarında karşılığının olmaması normal karşılanabilir. Okul öncesi eğitimi programı bilişsel gelişim alanı kazanımlarıyla örtüşen ilkökul matematik dersi 1. sınıf kazanımları Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Bilişsel gelişim ile matematik dersi kazanımlarının karşılaştırılması.

Okul Öncesi Eğitimi Programı (Bilişsel Gelişim)	İlkokul Matematik Dersi 1. Sınıf Kazanımları
Nesneleri sayar.	Nesne sayısı 20'ye kadar (20 dâhil) olan bir topluluktaki nesnelerin sayısını belirler ve bu sayıyı rakamla yazar.
Nesne veya varlıkların özelliklerini karşılaştırır.	Nesneleri uzunlukları yönünden karşılaştırır ve sıralar.
Nesne veya varlıkları özelliklerine göre sıralar.	Nesneleri uzunlukları yönünden karşılaştırır ve sıralar.
Mekânda konumla ilgili yönergeleri uygular.	Uzamsal (durum, yer, yön) ilişkileri ifade eder.
Nesneleri ölçer.	Bir uzunluğu ölçmek için standart olmayan uygun ölçme aracını seçer ve ölçme yapar.
Geometrik şekilleri tanıır.	Geometrik şekilleri köşe ve kenar sayılarına göre sınıflandırarak adlandırır.
Nesnelerle örüntü oluşturur	Nesnelerden, geometrik cisim ya da şekillerden oluşan bir örüntüdeki kuralı bulur ve örüntüde eksik bırakılan öğeleri belirleyerek örüntüyü tamamlar.
Parça-bütün ilişkisini kavrar.	Bütün ve yarımı uygun modeller ile gösterir, bütün ve yarım arasındaki ilişkiyi açıklar.
Nesneleri kullanarak basit toplama ve çıkarma işlemlerini yapar.	Toplama işleminin anlamını kavrar.
Nesneleri kullanarak basit toplama ve çıkarma işlemlerini yapar.	Çıkarma işleminin anlamını kavrar.
Zamanla ilgili kavramları açıklar	Belirli olayları ve durumları referans alarak sıralamalar yapar.
Problem durumlarına çözüm üretir.	Doğal sayılarla toplama işlemini gerektiren problemleri çözer.
Problem durumlarına çözüm üretir.	Doğal sayılarla çıkarma işlemini gerektiren problemleri çözer.
Nesne/sembollerle grafik hazırlar.	En çok iki veri grubuna sahip basit tabloları okur.

Yapılan karşılaştırma sonucunda, okul öncesi eğitimi programı bilişsel gelişim alanında yer alan 21 kazanımdan 8'inin matematik dersi 1. sınıf kazanımlarında karşılığını bulunmadığı tespit edilmiştir. İlkokul 1. sınıfta okutulan diğer derslerin kazanımlarında da bu kazanımların karşılığı bulunmamaktadır. Bilişsel gelişim alanındaki bütün kazanımların 1. sınıf kazanımlarında da karşılığının bulunması gereklidir. Örneğin bilişsel gelişim alanında yer alan "algıladıklarını hatırlar; nesne veya varlıkları özelliklerine göre eşleştirir; neden-sonuç ilişkisi kurar" gibi kazanımların karşılığı 1. sınıf kazanımlarında yoktur. Okul öncesi eğitimi programı sosyal ve duygusal gelişim alanı kazanımlarıyla örtüşen ilkökul hayat bilgisi dersi 1. sınıf kazanımları Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Sosyal ve duygusal gelişim ile hayat bilgisi dersi kazanımlarının karşılaştırılması

Okul Öncesi Eğitimi Programı (Bilişsel Gelişim-Sosyal ve Duygusal Gelişim)	İlkokul Hayat Bilgisi Dersi 1. Sınıf Kazanımları
Atatürk'ü tanıır ve Türk toplumu için önemini açıklar (Bilişsel Gelişim).	Atatürk'ün hayatını bilir.
Kendisine ait özellikleri tanıtır.	Sınıf içi tanışma etkinliğine katılır.
Ailesiyle ilgili özellikleri tanıtır.	Aile bireylerini tanıtır.
Farklılıklara saygı gösterir.	Kendisiyle akranları arasındaki benzer ve farklı yönleri ayırt eder.
Farklı kültürel özellikleri açıklar.	Ülkemizin genel özelliklerini tanıır.
Sorumluluklarını yerine getirir.	Okul içi etkinliklerde görev almaya istekli olur.
Sorumluluklarını yerine getirir.	Evdeki kaynakları verimli bir şekilde kullanır.
Sorumluluklarını yerine getirir.	Doğayı ve çevresini temiz tutma konusunda duyarlı olur.
Atatürk ile ilgili etkinliklerde sorumluluk alır.	Millî gün, bayram, tören ve kutlamalara katılmaya istekli olur.
Değişik ortamlardaki kurallara uyar.	Okulda ve evde güvenlik kurallarına uyar.
Değişik ortamlardaki kurallara uyar.	Okula geliş ve gidişlerinde trafik kurallarına uyar.
Değişik ortamlardaki kurallara uyar.	Çevresindeki kişilerle iletişim kurarken güvenlik kurallarını uygular.
Değişik ortamlardaki kurallara uyar.	Yemek yerken görgü kurallarına uyar.
Değişik ortamlardaki kurallara uyar.	Temizlik kurallarına dikkat ederek kendisi için yiyecek hazırlar.
Değişik ortamlardaki kurallara uyar.	Evde aile bireyleri ile iletişim kurarken nezaket kurallarına uyar.
Değişik ortamlardaki kurallara uyar.	Sınıf içi kuralları belirleme sürecine katılır.

Yapılan karşılaştırma sonucunda, okul öncesi eğitimi programı sosyal ve duygusal gelişim alanında yer alan 17 kazanımdan 10'unun hayat bilgisi dersi 1. sınıf kazanımlarında karşılığının bulunmadığı tespit edilmiştir. 1. sınıfta okutulan diğer derslerin kazanımlarında eksik kazanımların karşılığı yoktur. Örneğin okul öncesi eğitimi programı sosyal ve duygusal gelişim alanında yer alan "kendini yaratıcı yollarla ifade eder; bir olay veya durumla ilgili olarak başkalarının duygularını açıklar; bir olay veya durumla ilgili olumlu/olumsuz duygularını uygun yollarla gösterir; kendisinin ve başkalarının haklarını korur; bir işi veya görevi başarmak için kendini güdüler" gibi kazanımların karşılığı 1. sınıf kazanımlarında yoktur. Okul öncesi eğitimi programı motor gelişim alanı kazanımlarıyla örtüşen ilkökul beden eğitimi ve oyun dersi 1. sınıf kazanımları Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. Motor gelişimi ile beden eğitimi ve oyun dersi kazanımlarının karşılaştırılması

Okul Öncesi Eğitimi Programı (Motor Gelişimi)	İlkokul Beden Eğitimi ve Oyun Dersi 1. Sınıf Kazanımları
Yer değiştirme hareketleri yapar.	Yer değiştirme hareketlerini yapar.
Denge hareketleri yapar.	Dengeleme hareketlerini yapar.
Nesne kontrolü gerektiren hareketleri yapar.	Nesne kontrolü gerektiren hareketleri yapar.
Küçük kas kullanımı gerektiren hareketleri yapar.	İki ve daha fazla hareket becerisini içeren basit kurallı oyunlar oynar.
Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder.	Ritim ve müzik eşliğinde hareket eder.

Yapılan karşılaştırma sonucunda, okul öncesi eğitimi programı motor gelişimi alanında yer alan tüm kazanımların karşılığının beden eğitimi ve oyun dersi 1. sınıf kazanımlarında da yer aldığı tespit edilmiştir. Tablo 4 incelendiğinde neredeyse kazanımların bire bir aynı olduğu görülmektedir. Örneğin motor gelişimi alanındaki “denge hareketleri yapar” kazanımının beden eğitimi ve oyun dersi kazanımlarındaki karşılığı “dengeleme hareketlerini yapar” dır. Okul öncesi eğitimi programı öz bakım becerileri gelişim alanı kazanımlarıyla örtüşen ilkökul hayat bilgisi dersi 1. sınıf kazanımları Tablo 5’te sunulmuştur

Tablo 5. Öz bakım becerileri ile beden eğitimi ve oyun dersi kazanımlarının karşılaştırılması

Okul Öncesi Eğitimi Programı (Öz Bakım Becerileri)	İlkokul Hayat Bilgisi Dersi 1. Sınıf Kazanımları
Bedeniyle ilgili temizlik kurallarını uygular.	Kişisel bakımını düzenli olarak yapar.
Giyinme ile ilgili işleri yapar.	Sağlığını korumak için alması gereken önlemleri fark eder.
Yaşam alanlarında gerekli düzenlemeler yapar.	Okul kurallarına uyar.
Yaşam alanlarında gerekli düzenlemeler yapar.	Sınıf içi kuralları belirleme sürecine katılır.
Yeterli ve dengeli beslenir.	Gün içerisinde öğünlere uygun ve dengeli beslenir.
Dinlenmenin önemini açıklar.	Gün içerisinde neler yapabileceğini planlar.
Günlük yaşam becerileri için gerekli araç ve gereçleri kullanır.	Kişisel bakımını düzenli olarak yapar.

Yapılan karşılaştırma sonucunda, okul öncesi eğitim programı öz bakım becerileri alanında verilen tüm kazanımların ilkökul hayat bilgisi dersi 1. sınıf kazanımlarında da yer aldığı tespit edilmiştir. Tablo 5 incelendiğinde kazanımların bire bir aynı olmadığı görülecektir. Ancak hayat bilgisi dersi kazanımlarının açıklamaları incelendiği zaman öz bakım becerileri alanında verilen kazanımları da kapsadığı görülmektedir. Örneğin öz bakım becerileri alanında yer alan “dinlenmenin önemini açıklar” kazanımına karşılık olarak “gün içerisinde neler yapabileceğini planlar” kazanımının açıklaması şu şekildedir: “Oyun oynama, ders çalışma, dinlenme, uyuma, beslenme, ailesi ve arkadaşlarıyla birlikte nitelikli zaman geçirme ile kitle iletişim araçlarını kullanma gibi işlere ayrılan süre üzerinde durulur.” Açıklama incelendiği zaman dinlenme üzerinde durulacağına yer verildiği görülmektedir. Diğer kazanımlarda da aynı durum geçerlidir. 1. sınıf hayat bilgisi kazanımlarının açıklamalarında öz bakım becerileri alanındaki kazanımlara yer verilmiştir.

Sonuç, tartışma ve öneriler

Okul öncesi eğitim programı dil gelişimi alanındaki kazanımlar ilkököl Türkçe dersi 1. sınıf kazanımları ile uyumludur. 2013 okul öncesi eğitimi programı dil gelişimi alanında ilkököl Türkçe dersi 1. sınıfa hazırlık sağlamaktadır denilebilir. Dil gelişimi çocuklar için hayati öneme sahiptir. Gelecekteki tüm yaşamını etkileyen bir gelişim alanıdır. Okul öncesi eğitiminde dil gelişiminin uygun bir biçimde sağlanabilmesi için gerekli çalışmalar yapılmaktadır. Okul öncesi eğitimden sonra gelen ilkököl eğitiminde de dil gelişiminin normal seyrinde devam edebilmesi, gerekli uygulamaların ve çalışmaların devam etmesi gereklidir. Okul öncesi ve ilkököl programının dil gelişimi ile ilgili kazanımları karşılaştırıldığında birbirini karşılar ve destek olur mahiyette kazanımların yer aldığı görülmektedir.

Okul öncesi eğitim programı bilişsel gelişim alanındaki kazanımlar ilkököl matematik dersi 1. sınıf kazanımları ile tam olarak uyumlu değildir. 2013 okul öncesi eğitim programı bilişsel gelişim alanında ilkököl matematik dersi 1. sınıfa tam olarak hazırlık sağlamamaktadır denilebilir. Eğitim bir süreçtir. Bu süreç kesintiye uğramadan, kademeler birbirinin devamı olacak şekilde kurgulanmalıdır. Eğitim kademelerinin birbirine temel olacak şekilde düzenlenmesi çocukların daha kolay öğrenmesini sağlamaktadır.

Okul öncesi eğitim programı sosyal ve duygusal gelişim alanındaki kazanımlar ilkököl hayat bilgisi dersi 1. sınıf kazanımları ile uyumlu değildir. 2013 okul öncesi eğitim programı sosyal ve duygusal gelişim alanında ilkököl hayat bilgisi dersi 1. sınıfa tam olarak hazırlık sağlamamaktadır denilebilir. Bu bulguya karşılık Güldalı ve Demirbaş (2017) yaptıkları araştırmada iki programın da sosyal ve duygusal gelişim alanında sarmallık gösterdiğini tespit etmişlerdir. Ancak yaptıkları araştırma incelendiği zaman iki programdaki kazanımların birbirini dolaylı yollardan karşıladığını düşündükleri görülecektir. Okul öncesi eğitimi programındaki kazanımların ilkököl hayat bilgisi programında yer alan kazanımlara temel oluşturması beklenmektedir. Yapılan bu çalışmada sosyal ve duygusal gelişim alanındaki kazanımların bir kısmının ilkököl hayat bilgisi programında yer almadığı görülmüştür.

Okul öncesi eğitim programı motor gelişimi alanındaki kazanımlar ilkököl beden eğitimi ve oyun dersi 1. sınıf kazanımları ile uyumludur. 2013 okul öncesi eğitim programı motor gelişimi alanında ilkököl beden eğitimi ve oyun dersi 1. sınıfa hazırlık sağlamaktadır denilebilir. Okul öncesi eğitimi dönemi temel hareket becerilerinin kazanıldığı kritik bir dönemdir. Bu dönemde temel hareket becerilerinin geliştirilmesinde çocuklara fırsatlar sağlanmalıdır. Fırsatların sağlanması içinde okul öncesi eğitimi programında motor gelişimi alanındaki kazanımların yeterli olması gerekmektedir (Özyürek, Özkan, Begde ve Yavuz, 2015).

Okul öncesi eğitim programı öz bakım becerileri alanındaki kazanımlar ilkököl hayat bilgisi dersi 1. sınıf kazanımları ile uyumludur. 2013 okul öncesi eğitim programı öz bakım becerileri alanında ilkököl hayat bilgisi dersi 1. sınıfa hazırlık sağlamaktadır denilebilir. Alanyazında

benzer sonuca ulaşan bir çalışmaya daha ulaşılmıştır. Güldalı ve Demirbaş (2017) okul öncesi eğitim programı ile ilkokul hayat bilgisi programının sarmallığını inceledikleri araştırmalarında programlar arasında öz bakım becerileri kapsamında sarmal bir yapı olduğunu tespit etmişlerdir. Yani programlardaki kazanımlar birbirlerini destekler vaziyette oluşturulmuştur.

Araştırmadan elde edilen verilere göre aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur.

1. Temel eğitim kademesinde yer alan okul öncesi eğitimi ve ilkokul programları hazırlanırken programların birbirine olan uyumuna ve destekleyici olmasına dikkat edilmelidir.
2. Okul öncesi eğitimi programının güncellenmesi esnasında ilkokul 1. sınıf matematik ve hayat bilgisi derslerindeki kazanımlar göz önünde bulundurulmalıdır.
3. Okul öncesi eğitim programı hazırlanırken ilkokul müzik ve görsel sanatlar derslerine ait kazanımları destekleyecek kazanımlara da yer verilmelidir.
4. Bu çalışma okul öncesi eğitimi programı ile ilkokul programının birbirine olan uyumuna yönelik olarak hazırlanmıştır. Daha üst öğrenimlerde ki programlarda karşılaştırılabilir.

Kaynakça

- Aysu, B. ve Aral, N. (2016). Okul öncesi öğretmenlerinin öğrenme merkezleri hakkındaki görüş ve uygulamalarının incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24 (5), 2561-2574.
- Baki, A. ve Hacısalihoğlu Karadeniz, M. (2013). Okul öncesi eğitim programının matematik uygulama sürecinden yansımalar. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 21 (2), 619-636.
- Demirel, Ö. (1999). *Kuramdan uygulamaya eğitimde program geliştirme* (2. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Dilek, H. (2016). *T.C. MEB 2013 okul öncesi eğitim programı ile 2006 programının karşılaştırılması*. Ö. Demirel ve S. Dinçer (Edt.). Eğitim bilimlerinde yenilikler ve nitelik arayışı (2. Baskı) içinde (s.585-604). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Ekiz, D. (2003). *Eğitimde araştırma yöntem ve metotlarına giriş*. Ankara: Anı Yayıncılık
- Koç, F. ve Sak, R. (2017). Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitim programındaki etkinliklere yönelik öz-yeterlik inançlarının incelenmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30 (1), 43-71.
- Köksal, O., Balaban Dağal, A. ve Duman, A. (2016). Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitim programı hakkındaki görüşlerinin belirlenmesi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 46 (4), 379-394.
- MEB, (2013). Milli Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitimi Programı. <http://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=652>. Erişim tarihi: 15.08.2019.
- Özyürek, A., Özken, İ., Begde, Z. ve Yavuz, N. F. (2015). Okul öncesi dönemde beden eğitimi ve spor. *International Journal of Science Culture and Sport*, 2, 479-488.
- Özsırkıntı, D., Akay, C. ve Yılmaz Bolat, E. (2014). Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitim programı hakkındaki görüşleri (Adana ili örneği). *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15 (1), 313-331.
- Sapsağlam, Ö. (2013). Değerlendirme boyutuyla okul öncesi eğitim programları (1952-2013). *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1 (1), 63-73.
- Senemoğlu, N. (1994). Okul öncesi eğitim programı hangi yeterlikleri kazandırmalıdır? *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10, 21-30.
- Şahin, H. (2016). Okul öncesi fen eğitiminde analogi yöntemi ve analoginin okul öncesi eğitim programlarında yer alma düzeyi. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4 (6), 48-61.
- Tükel, A. (2017). *2013 Okul öncesi eğitim programı ile ilgili öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Uçuş Güldalı, Ş. ve Demirbaş, İ. (2017). Okul öncesi eğitim programı ile ilkökul hayat bilgisi öğretim programının sarmallığının incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(3), 1084-1105.
- Varış, F. (1997). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Alkım Yayınları.
- Yazar, T. ve Erkuş, S. (2013). Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitim programındaki değerler eğitimine ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20, 196-211.
- <https://www.acevokuloncesi.org/index.php/egitim-programi/okul-oncesi-egitim-programi/ozellikler>. Erişim tarihi: 17.10.2019.

How Compatible are the Learning Outcomes in the Pre-School Education Program and in the First Grade Program in Primary School

Extended Abstract

Introduction

Preschool period forms the basis of the compulsory education period. Preschool education comes before primary school education. Although it seems as if there are sharp boundaries between them, it is impossible to think separately one from the other. Because one of the main goals of preschool education is to prepare children to primary school. According to the researches, it is not observed how much the 2013 preschool education program is compatible with the primary school 1st grade program. Pre-school was launched in throughout Turkey in 2013 as training program and one of the main objectives of preschool education is to prepare school-age children in primary schools, so should be determined to be compatible with how to carry out the policy. The purpose of this study is to determine how compatible are the learning outcomes in the pre-school education program and in the first grade program in primary school.

Method

Document analysis method was used in the research. Document analysis method is a method used in collecting, systematic review and evaluation of official or private records. In this study, since it is not possible to collect data with other methods, the document analysis method was used and the analyzed documents were compared by subjecting them to content analysis. The examined documents are the 2013 pre-school education program and 2018 primary school program being implemented.

Findings and Conclusion / Discussion

The learning outcomes in the field of language development in the preschool education program are compatible with the learning outcomes of the first grade Turkish course. It can be said that the primary school Turkish lesson in the field of language development in 2013 pre-school education program prepares for the primary first grade. Language development is vital for children. So necessary studies are carried out in order to ensure language development in preschool education appropriately. In primary education that comes after preschool education, language development should continue in the normal course, and necessary practices and studies should continue too. When the learning outcomes of the preschool and primary school curriculum related to language development are compared, it is seen that learning outcomes support each other.

Primary school mathematics lesson in cognitive development in preschool education program is not fully compatible with learning outcomes. It can be said that the primary school mathematics course in the field of cognitive development in 2013 preschool education program does not prepare to the first grade. Education is a process. This process should be designed as a continuation of each other without interruption. Arranging the education levels as a basis for each other enables children to learn more easily.

The pre-school education program learning outcomes in the field of social and emotional development are incompatible with the primary school life science course first class learning outcomes. It can be said that the primary school life science lesson in the field of social and emotional development in 2013 preschool education program does not prepare fully for the first grade. In response to this finding, Güldalı and Demirbaş (2017) found that both programs showed spiral structure in the field of social and emotional development. However, when the research is examined, it will be seen that the gains in the two programs satisfy each other indirectly. It is expected that the learning outcomes in the preschool education program will form the basis for the learning outcomes in the primary school life studies program. In this study, it was seen that some of the learning outcomes in the field of social and emotional development were not included in the primary school life studies program.

The learning outcomes in the field of pre-school education program motor development are compatible with the primary school physical education and game lesson first-class learning outcomes. It can be said that the primary education physical education and game lesson in the field of motor development in 2013 preschool education program prepare to the first grade. Preschool education period is a critical period in which basic movement skills are gained. During this period, children should be provided with opportunities to develop basic mobility skills. In the provision of opportunities, gains in the field of motor development should be sufficient in the preschool education program (Özyürek, Özkan, Begde & Yavuz, 2015).

The learning outcomes in the field of preschool education program self-care skills are compatible with the primary school life science course first-year learning outcomes. It can be said that the primary school life science course in the field of self-care skills in 2013 preschool education program prepares to the first grade. Another study with similar results has been reached in the literature. Güldalı and Demirbaş (2017) determined that there is a spiral structure between the programs within the scope of self-care skills in which the spirality of preschool education program and primary school life studies program examined. In other words, the gains in the programs were created to support each other.